

Memòria de l'excavació arqueològica d'urgència efectuada al carrer del Pi n.7 de Barcelona - 12 i 15 de febrer i 2 de març de 1999-

Marc Jiménez Marzo

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

SUMARI

1. Introducció	1
2. Descripció de les estructures torbades	1
3. Descripció dels materials trobats	3
4. Conclusions	4
5. Bibliografia	4
6. Annex 1: Estratigrafia	5

**MEMÒRIA DE L'EXCAVACIÓ D'URGÈNCIA EFECTUADA AL CARRER
DEL PI NUM.7 DE BARCELONA ELS DIES 12 I 15 DE FEBRER I 2 DE MARÇ
DE 1999**

INTRODUCCIÓ

Amb motiu de la construcció d'un ascensor al solar núm. 7 del carrer del Pi de Barcelona es va efectuar al mes d'agost de 1998 una excavació arqueològica que es va aturar per motius de seguretat i es va reprendre els dies 12 i 15 de febrer i 2 de març de 1999.

L'arqueòleg Miquel Martí i Rosell va ser el director de la primera intervenció, a la qual va fer dos sectors (MARTÍ,1998). El que s'ha acabat d'excavar és el que correspon al seu sector 2. La intervenció es va retomar a 2,5 m de profunditat, arribant-se als 4 m en els dos dies de febrer. El dia 2 de març es va procedir a excavar la part que quedava sota la paret que separava el sector 1 del 2.

Metodològicament, continuem amb la nomenclatura d'unitats estratigràfiques que va donar l'anterior arqueòleg, afegint-li unes de noves.

DESCRIPCIÓ DE LES ESTRUCTURES TROBADES

L'única estructura trobada en aquesta segona intervenció és el pou U.E. 122 que es va començar a excavar a la primera intervenció (fig.1). Aquest pou té una fondària d'uns quatre metres , i té estructuralment tres parts clarament diferenciades (fig.2):

- la primera, amb un revestiment de pedres, entre 0,45 m d'ample a la boca i uns 0,70 al final d'aquesta part;
- la segona, amb el terra a la vista, i amb uns graons (6 a cada costat) excavats directament al terra, fa un metre d'ample al seu final;
- la tercera, un eixamplement brusc del pou, que arriba a ser de 1,70 m.

Aquest pou talla diferents estrats que semblen de preparació de la paret i paviment de la casa (U.E. 120, 121 i 123), així com estrats que anomenarem naturals, ja que és el terra que a on van construir al segle XV, però que contenia material arqueològic, com a mínim un d'ells, la U.E. 126; la U.E. 129 s'ha pogut identificar però no excavar ja que no quedava afectada per la construcció, de l'ascensor.

Els estrats que omplen el pou són quares: els tres primers (U.E. 124, 125 i 127) semblen que corresponen al moment d'amortització del pou, ja que són terres amb molt de material constructiu (totxos, calç, etc.), mentres que l'últim (U.E. 128) són llims que correspondrien als dipòsits del fons del pou.

MEMÒRIA DE L'EXCAVACIÓ D'URGÈNCIA EFECTUADA AL CARRER DEL PI NUM.7 DE BARCELONA ELS DIES 12 I 15 DE FEBRER I 2 DE MARÇ DE 1999

INTRODUCCIÓ

Amb motiu de la construcció d'un ascensor al solar núm. 7 del carrer del Pi de Barcelona es va efectuar al mes d'agost de 1998 una excavació arqueològica que es va aturar per motius de seguretat i es va reprendre els dies 12 i 15 de febrer i 2 de març de 1999.

L'arqueòleg Miquel Martí i Rosell va ser el director de la primera intervenció, a la qual va fer dos sectors (MARTÍ,1998). El que s'ha acabat d'excavar és el que correspon al seu sector 2. La intervenció es va retomar a 2,5 m de profunditat, arribant-se als 4 m en els dos dies de febrer. El dia 2 de març es va procedir a excavar la part que quedava sota la paret que separava el sector 1 del 2.

Metodològicament, continuem amb la nomenclatura d'unitats estratigràfiques que va donar l'anterior arqueòleg, afegint-li unes de noves.

DESCRIPCIÓ DE LES ESTRUCTURES TROBADES

L'única estructura trobada en aquesta segona intervenció és el pou U.E. 122 que es va començar a excavar a la primera intervenció (fig.1). Aquest pou té una fondària d'uns quatre metres, i té estructuralment tres parts clarament diferenciades (fig.2):

- la primera, amb un revestiment de pedres, entre 0,45 m d'ample a la boca i uns 0,70 al final d'aquesta part;
- la segona, amb el terra a la vista, i amb uns graons (6 a cada costat) excavats directament al terra, fa un metre d'ample al seu final;
- la tercera, un eixamplement brusc del pou, que arriba a ser de 1,70 m.

Aquest pou talla diferents estrats que semblen de preparació de la paret i paviment de la casa (U.E. 120, 121 i 123), així com estrats que anomenarem naturals, ja que és el terra que a on van construir al segle XV, però que contenia material arqueològic, com a mínim un d'ells, la U.E. 126; la U.E. 129 s'ha pogut identificar però no excavar ja que no quedava afectada per la construcció, de l'ascensor.

Els estrats que omplen el pou són quares: els tres primers (U.E. 124, 125 i 127) semblen que corresponen al moment d'amortització del pou, ja que són terres amb molt de material constructiu (totxos, calç, etc.), mentre que l'últim (U.E. 128) són llims que correspondrien als dipòsits del fons del pou.

Pel que fa a la resta de la intervenció, és a dir l'excavació de la U.E. 126, cal dir que es tractava d'un terreny argilós que contenia materials romans, en molt poca quantitat i rodats.

DESCRIPCIÓ DELS MATERIALS TROBATS

Hi ha dos àmbits que s'han de diferenciar: el primer, el de dintre del pou, i el segon el de la U.E. 126.

Material del pou

Es tracta d'un àmbit tardo-medieval, trobant-se la ceràmica típica d'aquesta època. El primer que destaquem és una peça molt curiosa; és un gerro amb una pasta de color beix i textura sabonosa i amb un envernissat blanc mat, amb tons blaus i verdosos, la procedència de la qual sembla ser de Síria (lam.1.1).

Un tipus que trobem només a la U.E. 125 és la dels reflexos metàl·lics, una producció local que es comença a donar a finals del segle XV, i que aquí apareix amb unes decoracions que semblen que podria ser de l'anomenada "decooració de pinzell i pinta", que es comença a donar cap el 1620 aproximadament (lam.1.2 i 3).

Altres tipus molt típics són els de la ceràmica blava catalana de Barcelona, típica del segle XV i principis del XVI, de la que trobem plats (lam.1.4 i 5 i lam.3.1) i escudelles.

També trobem les mateixes formes en la ceràmica envernissada blanca, una producció molt semblant a les dues anteriors, però sense decoració. Aquí trobem exemplars de dos centres de producció: de Barcelona (lam.1.6 i 7) i de Manises (lam.3.2).

Com hem vist fins ara, totes les produccions es dedicaven a fer peces de vaixel·la. Passarem ara a les produccions més de cuina i magatzematge.

La primera que veurem és la coneguda com a ceràmica vidriada. Les trobem en els tres colors típics d'aquesta època: en marró, melat i verd. Les formes són olles (lam.2.8 i lam.3.4), cassoles (lam.2.9), gibrells (lam.2.10), o cànirs (lam.3.3). Hi ha més formes, però per l'escàs tamany de la peça hem decidit no dibuixar-les. De totes formes, les aquí dibuixades són les més típiques.

Les altres produccions són la ceràmica oxidada i la ceràmica reduïda. Es diferencien només per la seva forma de cocción: en la primera es deixa entrar aire al forn mentre que en la segona no. Tot i això, les formes són les mateixes, i hem dibuixat les més típiques: un gibrell (lam.2.11) i un cànir (lam.3.5). Totes dues formes corresponen a la producció reduïda.

Hi ha també elements metàl·lics, com uns quants claus de ferro i una mena de placa del mateix material, així com un petit fragment de vidre.

Material de la U.E.126

Aquesta U.E. correspon al terra a sobre del qual es va construir la casa, i trobem material rodat tot d'època alt-imperial romana, o fins i tot d'època d'August.

En les formes de vaixel·la, trobem d'importació itàlica, dos formes de *terra sigillata* aretina, una vora d'una pàtera forma Conspectum 6, i una base de bol forma Conspectum B3.19. També trobem ceràmica ibèrica, tant grisa com comuna, així com comuna romana i tarraconesa. Pel que fa a les àmfors, només s'ha trobat amb forma un fragment de nanasa d'àmfora tarraconesa, així com bastants fragments informes d'aquesta producció local. Les produccions d'importació corresponen a escasos fragments d'àmfora púnica ebussitana i de l'àrea de l'Estret, i romana itàlica i sud-hispànica.

CONCLUSIONS

La intervenció ens ha permès conèixer dues dades:

- l'existència d'un nivell, la U.E. 126, que només contenia material rodat, però que cronològicament sembla que es correspon amb el moment fundacional de la ciutat-
- l'existència d'un pou, el moment de creació del qual ens és molt difícil de precisar, però que s'amortitza en algun moment del segon quart del segle XVI. Cal dir que la única diferència entre els estrats d'amortització i el de llims és la troballa de ceràmica de reflexos metàl·lics als primers i la inexistència d'aquest material al segon. Donat l'escàs nombre de fragments trobats d'aquesta producció, seria molt agosserat dir que el pou es va fer abans de finals del XV.

BIBLIOGRAFIA

BATLLORÍ,A; LLUBIÀ,L.M., 1974: *Ceràmica catalana decorada*, ed. Vicens-Vives, Barcelona

MARTÍ i ROSELL,M, 1998: *Informe preliminar de l'excavació arqueològica realitzada al carrer del Pi, 7*, Barcelona (inèdit)

V.V.A:A., 1990: *Cosnpectrum formarum terrae sigillatae italico modo confectae*, Roma

CONCLUSIONS

La intervenció ens ha permès conèixer dues dades:

- l'existència d'un nivell, la U.E. 126, que només contenia material rodat, però que cronològicament sembla que es correspon amb el moment fundacional de la ciutat-
- l'existència d'un pou, el moment de creació del qual ens és molt difícil de precisar, però que s'amortitza en algun moment del segon quart del segle XVI. Cal dir que la única diferència entre els estrats d'amortització i el de llims és la troballa de ceràmica de reflexos metàl·lics als primers i la inexistència d'aquest material al segon. Donat l'escàs nombre de fragments trobats d'aquesta producció, seria molt agosserat dir que el pou es va fer abans de finals del XV.

BIBLIOGRAFIA

BATLLORÍ,A; LLUBIÀ,L.M., 1974: *Ceràmica catalana decorada*, ed. Vicens-Vives, Barcelona

MARTÍ i ROSELL,M, 1998: *Informe preliminar de l'excavació arqueològica realitzada al carrer del Pi, 7*, Barcelona (inèdit)

V.V.A:A., 1990: *Cosnpectrum formarum terrae sigillatae italico modo confectae*, Roma

ANNEX 1: ESTRATIGRAFIA

Com que per motius de coherència estratigràfica he tingut que utilitzar estrats numerats per l'anterior arqueòleg, diferenciaré les U.E. de la primera intervenció de la segona

Unitats estratigràfiques de la primera intervenció

U.E.120

ESTRAT

Llims marrons clar.

Tallat per U.E. 122

Cobreix U.E. 121

U.E.121

ESTRAT

Llims marrons clar amb matriu sorrenca i graves (de tamany petit i gran)

Cobert per U.E. 120

Cobreix U.E. 123

Tallat per U.E. 122

U.E. 122

ELEMENT o INTERESTRAT?

Parets del pou

Talla U.E. 120, 121, 123, 126 i 129

Farcit per U.E. 124, 125, 127 i 128

U.E. 123

ESTRAT

Graves (de tamany mitjà i gran) i llims maroons clar amb matriu sorrenca

Cobert per U.E. 121

Tallat per U.E. 122

U.E. 124

ESTRAT

Sorres taronges i pedres interior estructura 1102 (U.E.-122).

Farceix U.E.122

Cobreix U.E. 125

U.E. 125

ESTRAT

Llims gris interior estructura 1102 (UE-122). De fetes tracta efectivament d'una terra de color gris, però és de consistència terrosa i barrejada amb runa.

Cobert per U.E.124

Cobreix U.E.127

Farceix U.E. 122

U.E. 126
ESTRAT
Llims marrons fosc amb matriu sorrenca
Cobert per U.E.123
Cbreix U.E.129
Tallat per U.E.122

Unitats estratigràfiques de la segona intervenció

U.E.127
ESTRAT
Terra més argilosa que U.E.125, de color marró, amb poca runa
Cobert per U.E.125
Cobreix U.E.128
Farceix U.E.122

U.E.128
ESTRAT
Llims de color marró-gris
Cobert per U.E. 127
Farceix U.E.122

U.E. 129
ESTRAT
Terra argilosa, molt compacta, de color vermell
Cobert per U.E. 126
Tallat per U.E. 122

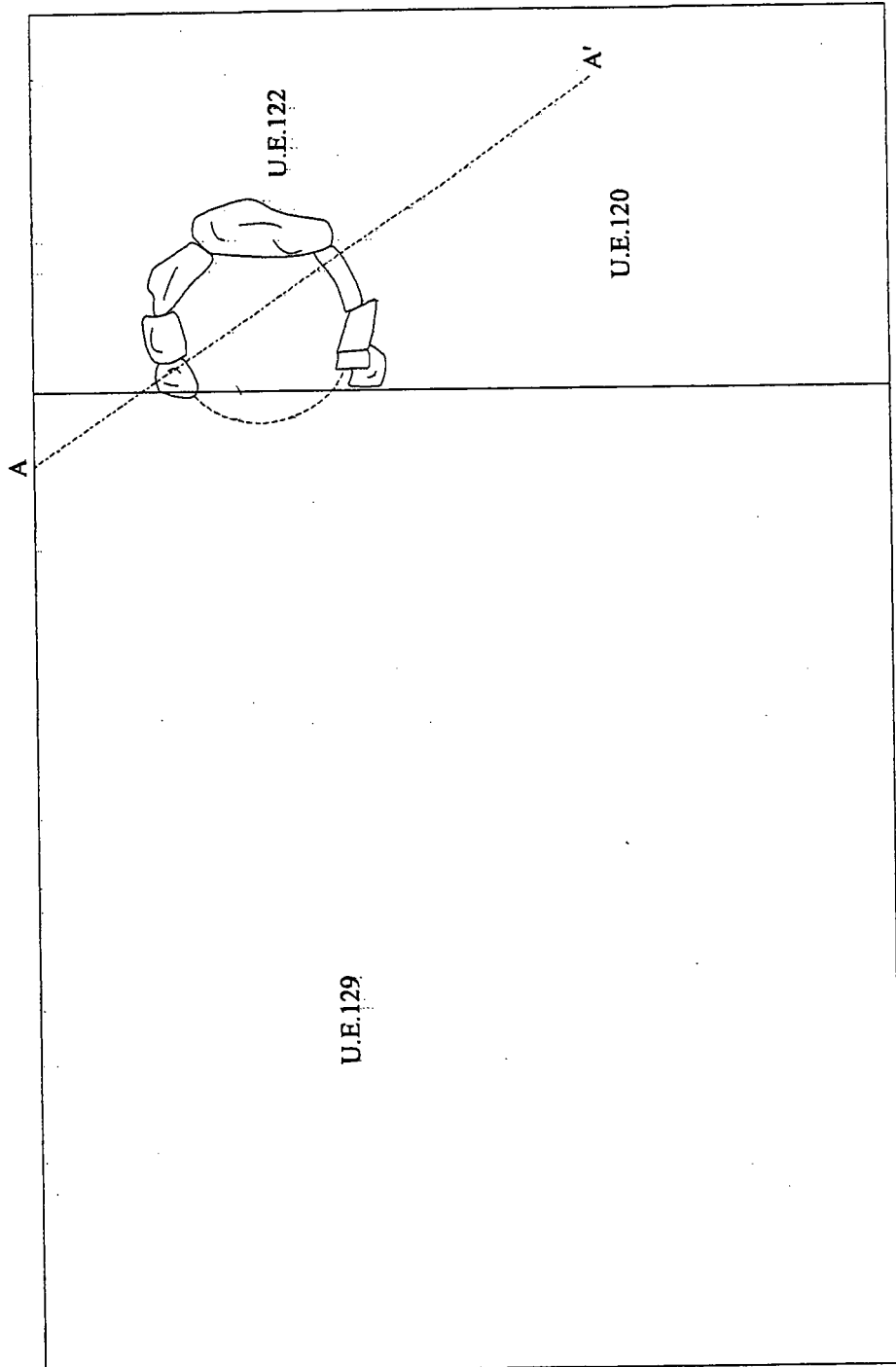

Fig.1: Planta de la intervenció arqueològica (E.1:20)

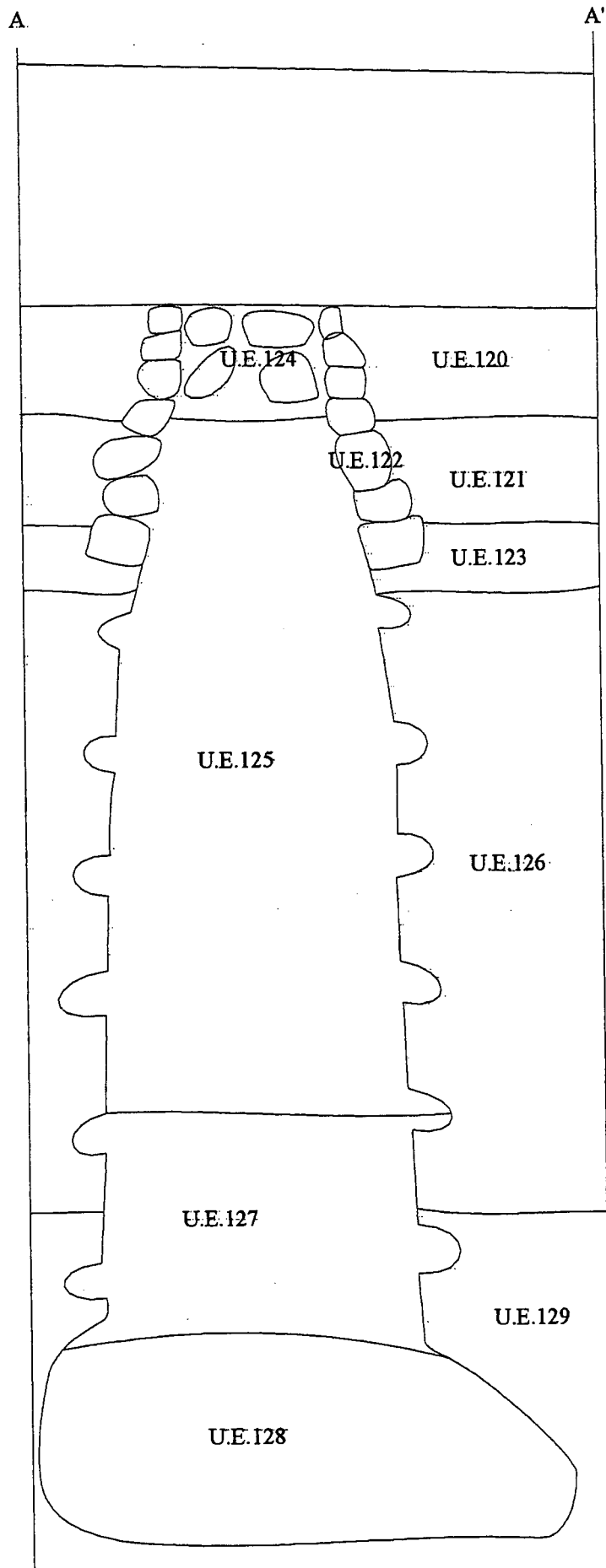
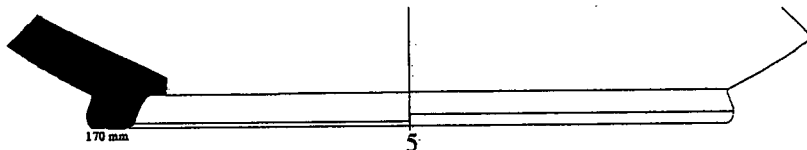
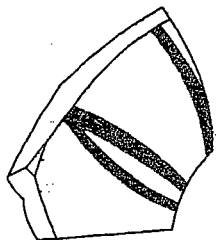
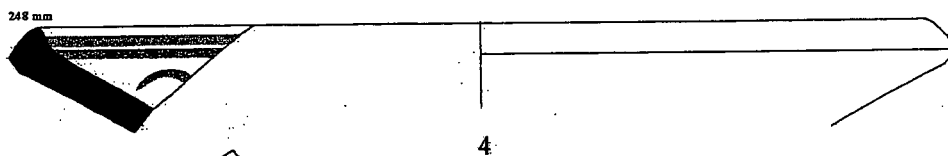
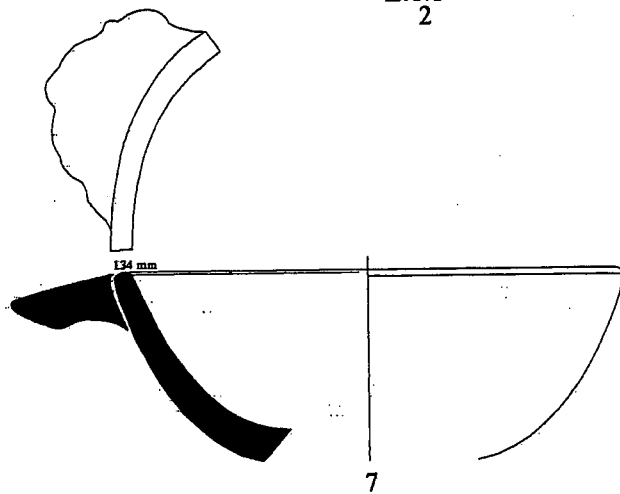
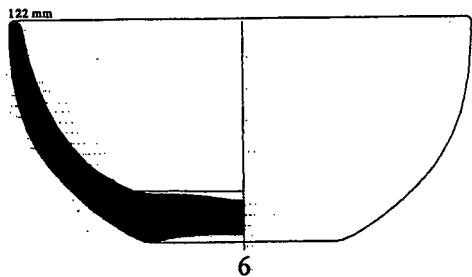
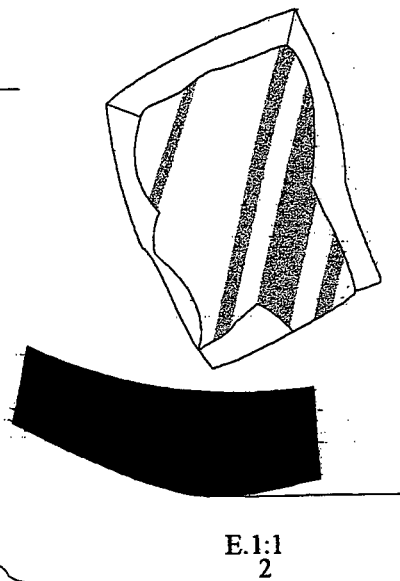
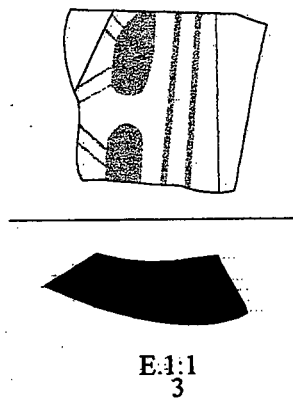
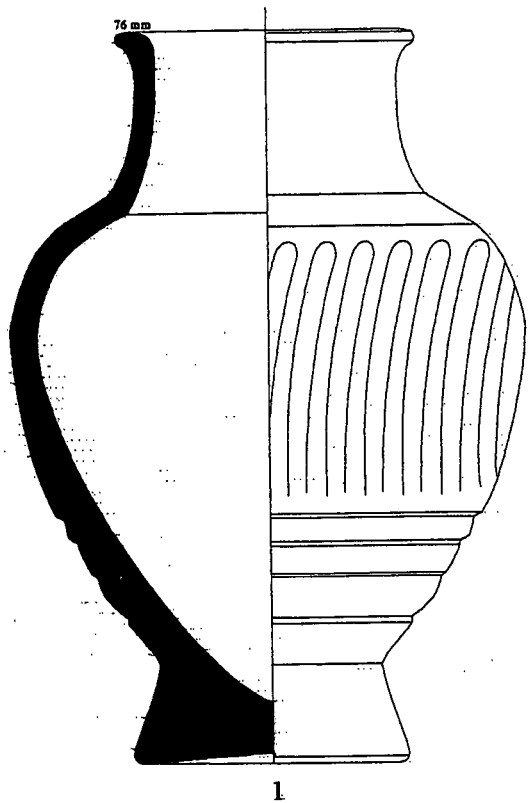
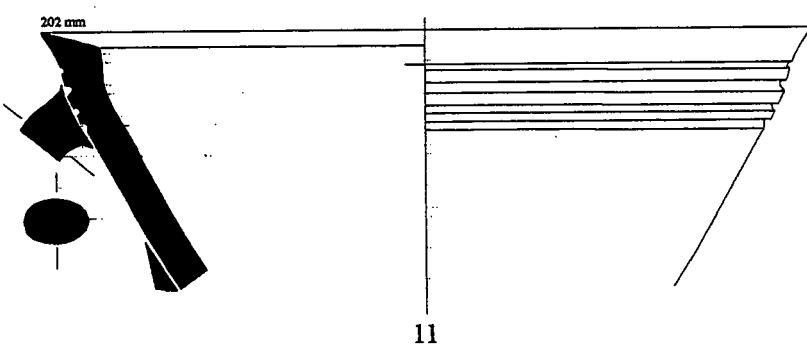
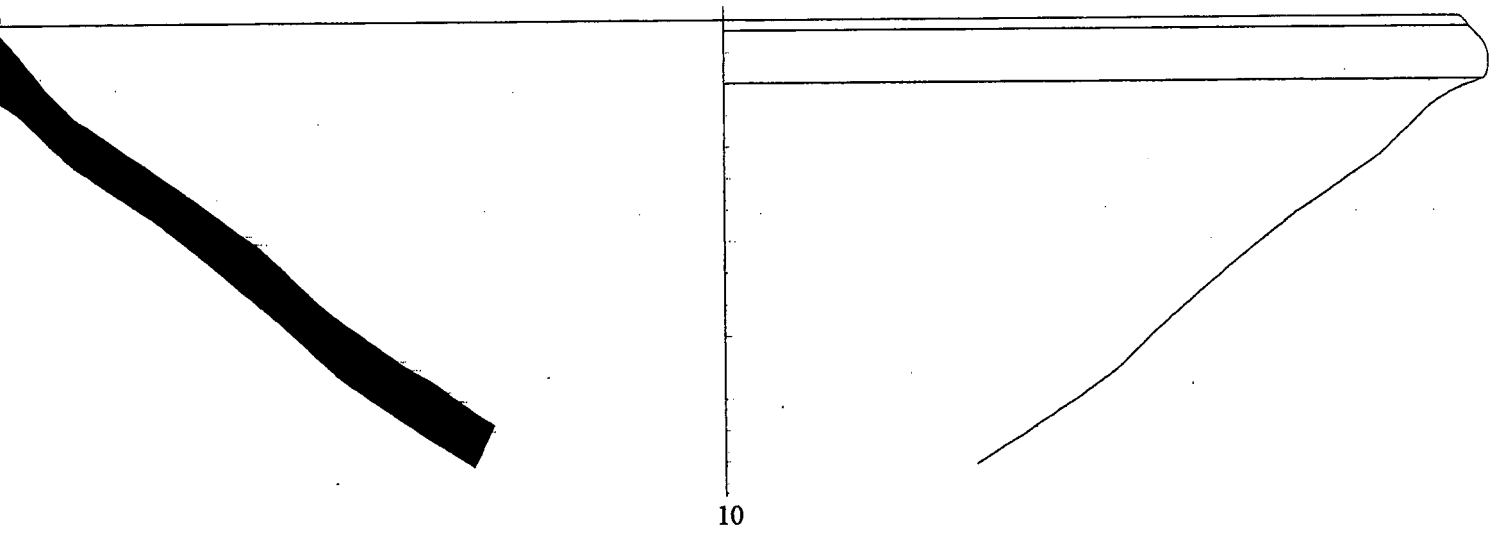
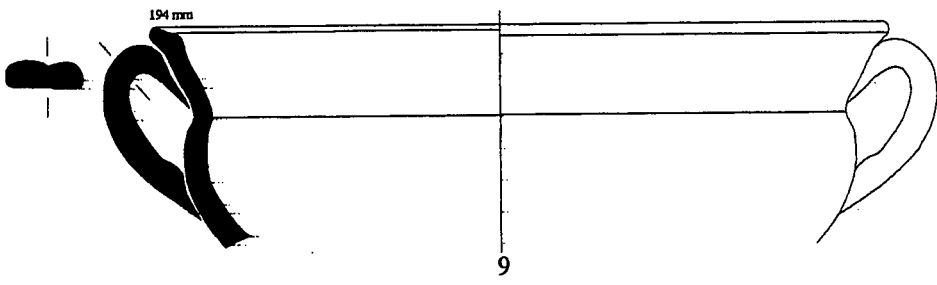
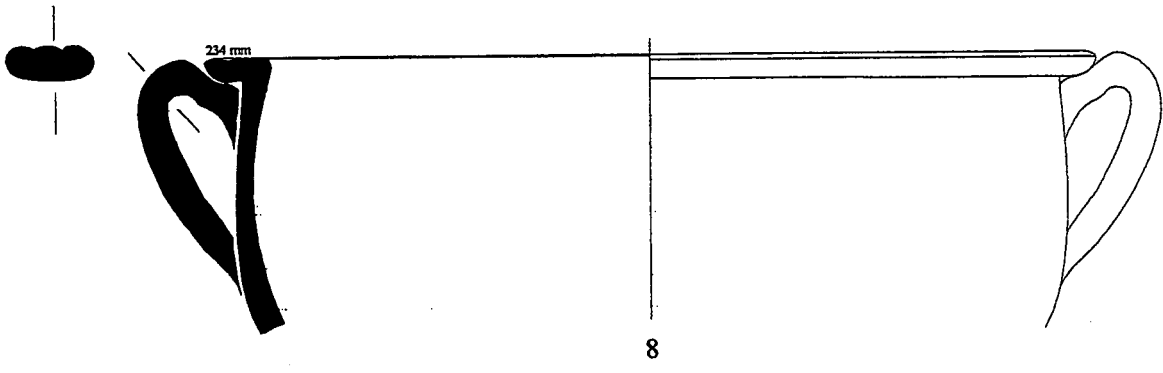

Fig.2: Secció del pou (E.1:20)

Lam. I: Materials de la U.E. 125

Lam.2: Materials de la U.E. 125

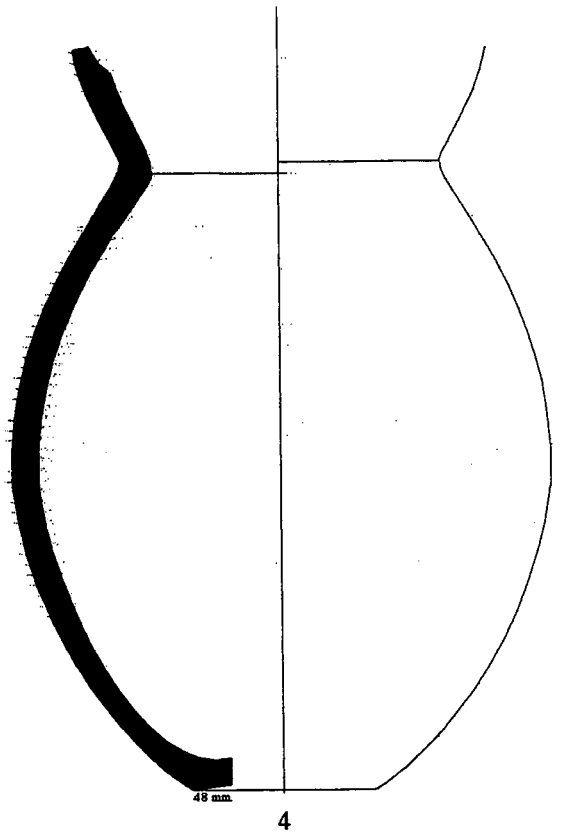
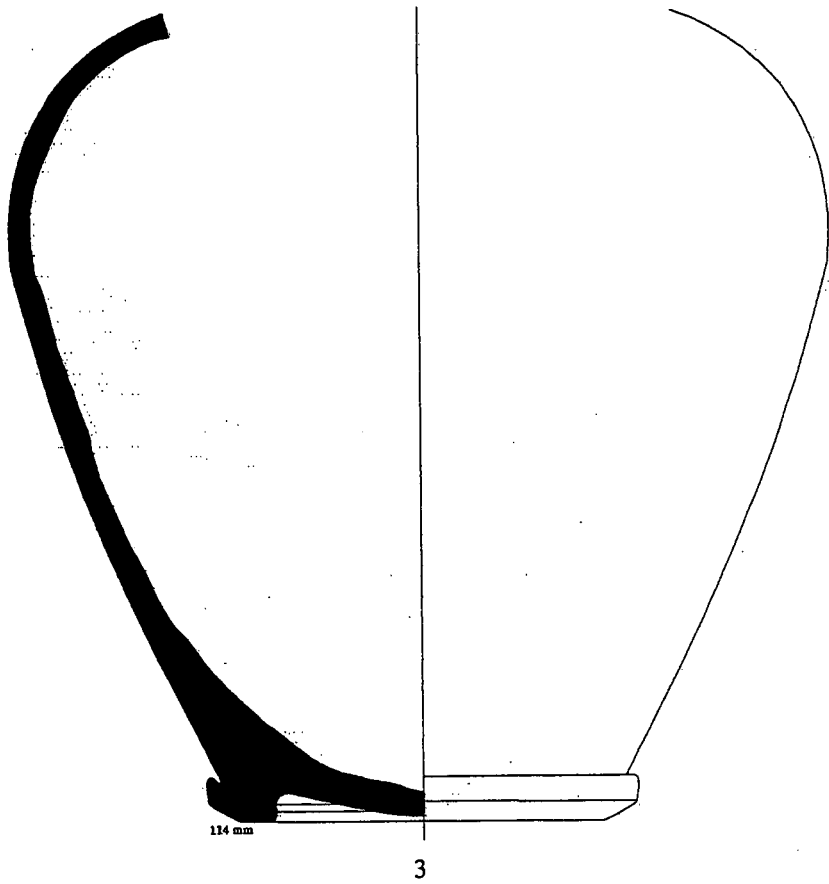
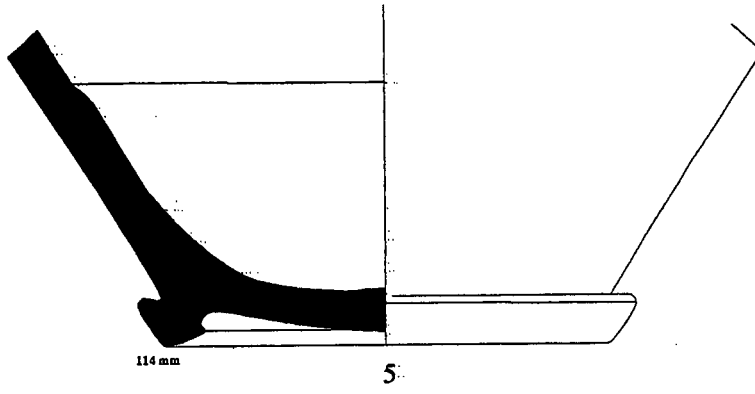
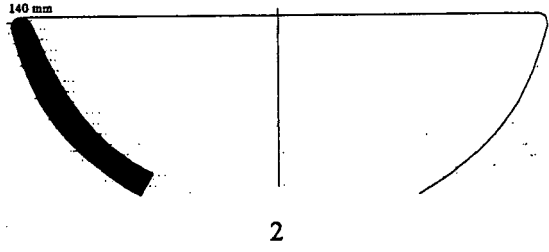
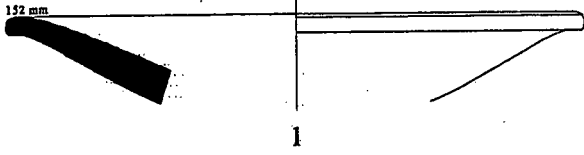
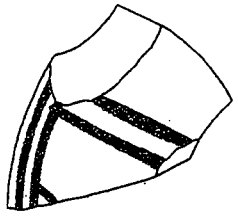

FOTO 1: Pou U.E. 122

UF	AREA	SECTOR	AMBIT	NUM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TIPOLOGIA	TECNICA	PASTA	DECORACIO E	DECORACIO I	ACABAT E	ACABATI	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS	RESTAURACIO	FOTOGRAFIA	DIBUIX	
125				1 ps		14050	grr													
125				1 vo		14200	pat													
125				2 vo		14200	esc													
125				1 fo		14208	esc													
125				1 sf		14208														
125				1 sf		14200														
125				3 vo		14102	pat													
125				3 fo		14102	pat													
125				1 vo		14102	esc													
125				8 sf		14102														
125				1 vo		14100	get													
125				2 ps		14100	esc													
125				4 vo		14100	esc													
125				5 fo		14100	esc													
125				2 ag		14100	esc													
125				1 vo		14100	pat													
125				20 sf		14100														
125				1 vo		14003	tap													
125				15 vo		14003	oll													
125				2 fo		14003	oll													
125				1 cr		14003	oll													
125				5 vo		14003	css													
125				8 vo		14003	gib													
125				2 vo		14003	poa													
125				10 fo		14003														
125				4 na		14003														
125				82 sf		14003														
125				2 fo		14002	oll													
125				4 fo		14002	cat													
125				36 sf		14002														
125				3 vo		14005	gib													
125				1 fo		14005														
125				5		20002	cla													
125				1		20002	pic													
125				1 sf		30000														
125				83		60001														
126				1 vo		13103	pat	GOUD.31												
126				1 fo		13103	bol													
126				1 sf		13103														
126				1 vo		12054	get													
126				2 sf		12054														
126				1 sf		12053														
126				1 vo		13250	oll													
126				4 sf		13250														

